

Lezersreacties op *Kamer*

‘Als dit niet het boek van het jaar wordt. Bij lezing sprongen me een paar keer de tranen in de ogen, zomaar ineens, uit het niets. Wat een spanning, wat mooi ingetogen geschreven. (...) Dit is het mooiste wat literatuur te bieden heeft.’

Leeskees

‘Prachtig boek. Ademloos heb ik het uitgelezen in een record-tijd. Wat een prachtige vertelwijze van de schrijfster. Gezien vanuit de ogen van de kleine Jack. En het verbaast steeds hoe hij de dingen om hem heen ziet in vrijheid. Dat is zo knap bedacht. Je gaat de dingen om je heen heel anders zien door dit boek. Dit is voor mij het aangrijpendste boek van 2010. Iedereen moet het lezen !!!’

Maureen709

‘Ik heb het boek uit en ben er helemaal stil van... Het gevoel dat dit boek oproept bevat zoveel tegenstellingen: het is tegelijkertijd beklemmend en bevrijdend, droevig en vrolijk, extreem bijzonder en toch alledaags.’

Eefje

‘Dit is echt een ongelooflijk boek, waar je na lezen nog heel lang over na blijft denken. Ik vond het fascinerend, pijnlijk, bewonderenswaardig, verrassend (wist je dat als je je hele leven in een kamer hebt geleefd en nooit de zon hebt gezien, direct vreselijk verbrandt als je buiten komt?). Het is ook een bewijs van de kracht van liefde, en van menselijk aanpassingsvermogen. Lees dit boek, lees dit boek, en laat het je veranderen!’

Jacqueline

‘Een absolute aanrader, maar wees gewaarschuwd: begin er aan en je kan niet meer stoppen. Zelfs als je weet dat het ‘goed’ afloopt. Jack sluipt je hart binnen, en gaat daar nooit meer weg. Had ik zes sterren kunnen geven, ik had het gedaan!’

MKJD

CADEAUTJES

Vandaag ben ik vijf. Ik was vier toen ik gisteravond ging slapen in Kast, maar als ik wakker word in Bed in het donker ben ik veranderd in vijf, abracadabra. Eerst was ik drie, toen twee, toen een, toen nul. ‘Ben ik ook min geweest?’

‘Hmm?’ Mam doet een grote strek.

‘Boven in Hemel? Was ik toen min een, min twee, min drie...’

‘Neuh, het tellen begon pas toen je omlaag kwam zoeven.’

‘Door Dakraam heen. Jij was helemaal verdrietig tot ik ineens in je buik kwam.’

‘Precies.’ Mam buigt zich uit Bed om Lamp aan te doen, hij laat alles licht worden woeeeei.

Ik doe net op tijd mijn ogen dicht, dan doe ik er eentje een stukje open, dan allebei.

‘Ik huilde tot ik geen tranen meer overhad,’ zegt ze. ‘Ik lag hier alleen maar de seconden af te tellen.’

‘Hoeveel seconden?’ vraag ik.

‘Een heleboel miljoen.’

‘Ja, maar hoeveel precies?’

‘Ik ben de tel kwijtgeraakt,’ zegt Mam.

‘En toen deed je superlang een wens voor je eitje tot je heel dik werd.’

Ze doet een grijns. ‘Ik voelde je schoppen.’

‘Waar schopte ik tegenaan?’

‘Tegen mij aan, natuurlijk.’

Bij dat stukje moet ik altijd lachen.

‘Van binnenuit, boem, boem.’ Mam doet haar slaapshirt omhoog en laat haar buik op en neer hupsen. ‘Ik dacht: Jack komt eraan. En toen kwam je er heel vroeg in de ochtend uit gefloept, op het kleed, met je ogen wijd open.’

Ik kijk omlaag naar Kleed met haar rood en bruin en zwart die allemaal om elkaar heen zitten. Daar zit de vlek die ik per onge-

luk heb geknoeid toen ik werd geboren. ‘Jij snijdde het touwtje door en toen was ik vrij,’ zeg ik tegen Mam. ‘Toen werd ik een jongetje.’

‘Nou, eigenlijk was je al een jongetje.’ Ze stapt uit Bed en gaat naar Thermostaat om de lucht warm te maken.

Ik denk niet dat hij gisteravond na negen uur is gekomen, de lucht is altijd anders als hij is geweest. Ik vraag het niet want ze zegt niet graag over hem.

‘En, Meneertje Vijf, wil je je cadeautje nu meteen of na het ontbijt?’

‘Wat is het, wat is het?’

‘Ik weet dat je het spannend vindt,’ zegt ze, ‘maar onthou dat je niet op je vinger moet bijten, dan kunnen er bacteriën in het gaatje kruipen.’

‘Om me ziek te maken, net als toen ik drie was met overgeef en diarree?’

‘Nog erger,’ zegt Mam, ‘als je bacteriën krijgt kun je zelfs doodgaan.’

‘En eerder terug naar Hemel gaan?’

‘Je zit er nog steeds op te bijten.’ Ze trekt mijn hand weg.

‘Sorry.’ Ik ga op de stoute hand zitten. ‘Zeg nog eens Meneertje Vijf tegen me.’

‘Wat wordt het, Meneertje Vijf,’ zegt ze, ‘nu of straks?’

Ik spring op Schommelstoel om op Horloge te kijken, hij zegt 7:14. Ik kan skateboarden op Schommelstoel zonder me aan haar vast te houden, en dan woeei ik terug op Dekbed en ben ik aan het snowboarden. ‘Wanneer moet je cadeautjes eigenlijk openmaken?’

‘Het is allebei leuk. Zal ik kiezen?’ vraagt Mam.

‘Nee, nu ben ik vijf, nu moet ik zelf kiezen. Mijn vinger zit weer in mijn mond, ik stop hem heel stevig onder mijn oksel. ‘Ik kies... nu.’

Ze haalt een iets onder haar kussen uit, ik denk dat het zich de hele nacht onzichtbaar heeft verstoppeld. Het is een rol van lijntjespapier, met helemaal eromheen het paarse lint van de duizend chocolaatjes die we kregen toen Kerstmis gebeurde. ‘Maak maar open,’ zegt ze. ‘Voorzichtig.’

Ik frummel de strik los, ik maak het blaadje plat, het is een tekening, alleen potlood, geen kleuren. Ik weet niet waar hij van is, dan draai ik hem om. 'Ik!' Net als in Spiegel maar meer, mijn hoofd en arm en schouder in mijn slaapshirt. 'Waarom zijn de ogen van de ik dicht?'

'Je lag te slapen,' zegt Mam.

'Hoe kon je in slaap een tekening maken?'

'Nee, ik was wakker. Gisterochtend en de dag daarvoor en de dag dáárvoor, toen deed ik de lamp aan en tekende ik jou.' Ze houdt op met glimlachen. 'Wat is er, Jack? Ben je er niet blij mee?'

'Niet... als jij aan bent en dat ik dan uit ben.'

'Tja, ik kon je niet tekenen terwijl je wakker was, anders was het toch geen verrassing meer?' Mam wacht af. 'Ik dacht dat je een verrassing wel leuk zou vinden.'

'Ik wil liever een verrassing en dat ik het wel weet.'

Ze lacht een beetje.

Ik klim op Schommelstoel om een speld te pakken uit Naaikit op Plank, min een betekent dat er nu nog maar nul zijn van de vijf. Eerst waren er zes maar eentje is verdwenen. Eentje houdt *Grote meesterwerken van de westerse kunst nr. 3: Maagd en kind met St. Anna en Johannes de Doper* omhoog achter Schommelstoel, en eentje houdt *Grote meesterwerken van de westerse kunst nr. 8: Impressie: opkomende zon* omhoog naast Bad, en eentje houdt de blauwe octopus omhoog, en eentje het schilderij van het gekke paard dat heet *Grote meesterwerken van de westerse kunst nr. 11: Guernica*. De meesterwerken zaten bij de haverhout maar de octopus heb ik getekend, dat is mijn beste van maart, hij wordt een beetje krullerig van de dampende lucht boven Bad. Ik prik de verrassingstekening van Mam precies op de middelste kurktegel boven Bed.

Ze schudt van nee. 'Niet daar.'

Ze wil niet dat Ouwe Nick hem ziet. 'Misschien in Kast, tegen de achterkant?' vraag ik.

'Goed idee.'

Kast is hout, dus ik moet de speld extra hard duwen. Ik doe haar domme deuren dicht, die piepen altijd, ook nog toen we maïsolie op de scharnieren hadden gedaan. Ik kijk door de latjes maar het

is te donker. Ik doe haar een stukje open om te kijken, de geheime tekening is wit behalve de dunne lijntjes grijs. Mams blauwe jurk hangt voor een stukje van mijn slapende oog, ik bedoel het oog op de tekening maar de jurk echt in Kast.

Ik kan Mam naast me ruiken, ik heb de beste neus van de familie. ‘O, ik was vergeten dat ik wat mocht toen ik wakker werd.’

‘Dat maakt niet uit. Misschien kunnen we het af en toe overslaan, nu je vijf bent?’

‘No way, José.’

Dus gaat ze op het wit van Dekbed liggen en ik ook en ik mag een heleboel.

* * *

Ik tel precies honderd cornflakes en waterval de melk die bijna hetzelfde wit is als de schaaltes, niet spetteren, we bedanken Kindje Jezus. Ik kies Gesmelte Lepel met het wit helemaal bobbelig op zijn handvat van toen hij per ongeluk tegen de pan met kokende pasta leunde. Mam vindt Gesmelte Lepel niet fijn maar hij is mijn lievelings omdat hij niet hetzelfde is.

Ik aai over de krassen van Tafel om ze beter te maken, ze is een cirkel helemaal wit alleen grijs in de krassen van groenten snijden. Onder het eten spelen we Neuriën omdat je daar geen monden voor nodig hebt. Ik raad ‘Macarena’ en ‘Old MacDonald Had a Farm’ en ‘Swing Low, Sweet Chariot’ maar dat heet eigenlijk ‘Stormy Weather’. Dus ik heb twee punten gescoord, ik krijg twee kusjes.

Ik neurie ‘Row, Row, Row Your Boat’, dat raadt Mam meteen. Dan doe ik ‘Tubthumping’, ze trekt een gezicht en zegt ‘O, ik weet het, dat is dat liedje over dat je wordt neergeslagen en meteen weer opstaat, hoe heet het ook alweer?’ Pas op het laatste nippertje komt ze erop. Voor mijn derde beurt doe ik ‘Can’t Get You Out of My Head’.

Mam heeft geen idee. ‘Je hebt wel een hele lastige gekozen... Heb je die op tv gehoord?’

‘Nee, op jou.’ Ik begin het refrein te zingen, Mam zegt dat ze een dombo is.

‘Sufferd.’ Ik geef haar twee kusjes.

Ik schuif mijn stoel naar Wasbak om af te wassen, met schaalmpjes moet ik zachtjes doen maar met lepels kan ik kling klang klongen. Ik steek mijn tong uit in Spiegel. Mam staat achter me, ik zie mijn gezicht voor het hare geplakt net als een masker dat we gingen maken toen Halloween gebeurde. ‘Ik wou dat de tekening beter gelukt was,’ zegt ze, ‘maar je ziet in elk geval hoe je eruitziet.’

‘Hoe zie ik eruit?’

Ze tikt op Spiegel waar mijn voorhoofd is, haar vinger laat een rondje achter. ‘Twee druppels water.’

‘Waarom ben ik twee druppels water?’ Het rondje gaat weg.

‘Het betekent gewoon dat je precies op mij lijkt. Ik denk omdat twee druppels water ook op elkaar lijken. Je bent mijn vlees en bloed. We hebben dezelfde bruine ogen, dezelfde grote mond, dezelfde spitse kin...’

Ik kijk naar ons tegelijk en de ons in Spiegel kijken terug. ‘Niet dezelfde neus.’

‘Nee, jij hebt nu nog een kinderneus.’

Ik pak hem vast. ‘Valt deze eraf en groeit er dan een grote neus?’

‘Nee nee, hij groeit alleen maar. Hetzelfde bruine haar...’

‘Maar het mijne hangt helemaal tot aan mijn buik en het jouwe maar tot aan je schouders.’

‘Dat is waar,’ zegt Mam, en ze pakt Tandpasta. ‘Jouw cellen zijn twee keer zo levend als de mijne.’

Ik wist niet dat dingen maar half levend konden zijn. Ik kijk weer in Spiegel. Onze slaapshirts zijn ook anders en onze onderbroeken, op de hare staan geen beertjes.

Als ze de tweede keer spuugt ben ik aan de beurt met Tandborstel, ik schrob elk mijn tanden helemaal rond. De druppels spuug van Mam in Wasbak lijken helemaal niet op haar vlees en bloed, mijn druppels spuug ook niet. Ik spoel ze weg en doe een vampierlach.

‘Aah!’ Mam slaat haar handen voor haar ogen. ‘Wat zijn je tanden schoon, verblindend!’

De hare zijn best wel verrot omdat ze eerst was vergeten te poetsen, nu vindt ze het jammer en ze vergeet het niet meer maar toch zijn ze nog steeds verrot.

Ik maak de stoelen plat en zet ze naast Deur tegen Droogrek aan. Hij moppert altijd dat het niet past maar er is plaats zat als hij heel goed rechtop gaat staan. Ik kan mezelf ook plat maken maar niet zo heel plat door mijn spieren, omdat ik levend ben. Deur is gemaakt van glimmend toverijzer, hij doet piep piep na negen uur als ik eigenlijk uitgeschakeld moet zijn in Kast.

Gods gele gezicht komt niet naar binnen vandaag, Mam zegt dat hij moeilijk door de sneeuw heen kan dringen.

‘Welke sneeuw?’

‘Kijk maar,’ zegt ze, en ze wijst omhoog.

Er is een klein beetje licht aan de bovenkant van Dakraam, voor de rest is ze helemaal donker. Tv-sneeuw is wit maar de echte niet, dat is gek. ‘Waarom valt het niet op ons?’

‘Omdat het aan de buitenkant is.’

‘In Heelal? Ik wou dat het binnen was, dan kan ik ermee spelen.’

‘O, maar dan zou het smelten, want hier is het lekker warm.’ Ze begint te neuriën, ik raad meteen dat het ‘Let It Snow’ is. Ik zing de tweede regel mee. Dan doe ik ‘Winter Wonderland’ en Mam valt in maar dan hoger.

We hebben elke ochtend duizenden dingen te doen, zoals Plant een beker water geven in Wasbak om niet te knoeien, en dan haar terugzetten op haar bordje op Dressoir. Eerst woonde Plant op Tafel maar Gods gezicht had een blaadje van haar afgebrand. Ze heeft er nog negen over, ze zijn de breed van mijn hand en helemaal pluizig, zo is een hond zegt Mam. Maar honden zijn alleen Tv. Ik hou niet van negen. Ik vind een piepklein blaadje dat eruit komt, ik heb haar twee keer gezien, dat telt als tien.

Spin is echt. Ik zoek haar nu maar er zit alleen een web tussen de poot en het plat van Tafel. Tafel kan goed balanceren, dat is best lastig, als ik op één been ga staan kan ik het heel lang volhouden maar dan val ik altijd om. Ik zeg niks tegen Mam over Spin. Zij veegt webben weg, ze zegt dat ze vies zijn maar ik vind ze juist net extra dun zilver. Mam houdt wel van de dieren die achter elkaar aan rennen en elkaar opeten op de wildedierenplaneet, maar niet van echte. Toen ik vier was zat ik naar mieren te kijken die

langs Fornois omhoogkropen en toen kwam zij eraan rennen en sloeg ze allemaal plat omdat ze ons eten niet mochten opeten. Het ene moment leefden ze en het volgende moment waren ze viezigheid. Ik moest zo huilen dat mijn ogen er bijna af smolten. Ook een andere keer was er een ding in de nacht zoemmm zoemmm zoemmm dat me had gestoken en Mam knalde hem plat tegen Deurmuur onder Plank, hij was een mug. De vlek zit er nog steeds op de kurk ook al had ze gepoetst, het was mijn bloed dat de mug wilde stelen, net een minivampier. Dat was de enige keer dat mijn bloed uit mij is gekomen.

Mam pakt haar pil uit het zilveren pakje waar achtentwintig kleine ruimteschipjes in zitten en ik pak een vitamine uit de pot met het jongetje die een handstand doet en zij pakt er een uit de grote pot met het plaatje van een vrouw die Tennis doet. Vitamines zijn medicijnen voor dat je niet ziek wordt en al terug naar Hemel moet. Ik wil er nooit naartoe, ik vind doodgaan stom, maar Mam zegt dat het misschien wel goed is als we honderd zijn en genoeg hebben gespeeld. Ze pakt ook nog een stiller. Soms pakt ze er twee, nooit meer dan twee, want sommige dingen zijn goed voor ons maar te veel is ineens slecht.

‘Voel je Rotte Kies?’ vraag ik. Hij zit bovenaan achter in haar mond, hij is de ergste.

Mam knikt.

‘Waarom pak je niet alle stukjes van elke dag twee stillers?’

Ze trekt een gezicht. ‘Dan zou ik verslaafd raken.’

‘Wat is...?’

‘Alsof ik er een slaaf van zou worden, omdat ik ze dan de hele tijd nodig heb. Eigenlijk zou ik er dan steeds meer nodig hebben.’

‘Waarom is het erg als je iets nodig hebt?’

‘Dat is moeilijk uit te leggen.’

Mam weet alles, behalve de dingen die ze zich niet goed kan herinneren, of soms zegt ze dat ze iets niet kan uitleggen omdat ik nog te klein ben.

‘Mijn kiezen doen minder pijn als ik er niet meer aan denk,’ zegt ze.

‘Hoe kan dat?’

‘Dat is de kracht van je gedachten. Als je de pijn niet erg vindt, is het ook niet erg.’

Als ik ergens pijn heb, vind ik het wel altijd erg. Mam wrijft over mijn schouder ook al doet mijn schouder geen pijn, maar ik vind het evengoed fijn.

Ik zeg nog steeds niks over het web. Raar dat ik nu iets heb wat alleen van mij, niet van Mam is. Alle andere dingen zijn van ons allebei. Mijn lichaam is denk ik wel van mij en de gedachten die in mijn hoofd gebeuren. Maar mijn cellen zijn gemaakt van haar cellen dus ik ben ook een beetje van haar. En ook als ik tegen haar zeg wat ik denk en zij zegt wat zij denkt, dan springen allebei onze gedachten in ons andere hoofd, net als wanneer je met blauw vetkrijt over geel heen kleurt dan krijg je groen.

Om 8.30 druk ik op de knop van Tv en probeer alle de drie. Ik vind *Dora the Explorer*, joepie! Mam draait Haas heel langzaam rond om het beeld beter te maken met zijn oren en kop. Een keer toen ik vier was ging Tv dood en moest ik huilen, maar in de nacht brengt Ouwie Nick een magisch omvormerkastje om Tv weer levend te maken. De andere kanalen na de drie zijn helemaal wazig dus daar kijken we niet naar want dat is slecht voor onze ogen, alleen als er muziek op is leggen we Deken erover en dan luisteren we alleen door haar grijs heen en doen we de voetjes van de vloer.

Vandaag leg ik mijn vingers tegen Dora’s hoofd voor een knuffel en ik vertel haar dat ik nu superkrachten heb omdat ik vijf ben, en ze lacht. Ze heeft supergroot haar, net een hele bruine helm met spitse punten eruit geknipt, het haar is net zo groot als Dora zelf. Ik ga weer op Bed zitten bij Mam op schoot om te kijken, ik wiebel net zo lang tot ik niet meer op haar spitse botten zit. Ze heeft niet veel zachte stukjes maar die zijn wel superzacht.

Dora zegt sommige dingen die niet in echte taal zijn, die zijn Spaans, zoals *lo hicimos*. Ze heeft altijd Rugzak om die vanbinnen groter is dan vanbuiten, met alles wat Dora nodig heeft zoals ladders en ruimtepakken, voor als ze gaat dansen en voetballen en blokfluit spelen en avonturen beleven met Boots haar beste vriendaap. Dora zegt altijd dat ze mijn hulp nodig heeft, of ik kan hel-

pen een toverding te zoeken of zo, en dan wacht ze tot ik ja zeg. Ik roep: 'Achter de palmboom!' en de blauwe pijl klikt precies achter de palmboom, en ze zegt: 'Dank je wel.' Elke andere Tv-figuur luistert niet. De Kaart laat iedere keer drie plekken zien, we moeten naar de eerste en dan naar de tweede en dan naar de derde. Ik loop samen met Dora en Boots, hand in hand, ik zing mee met alle liedjes vooral met koprollen of high fives of de Gekke Kippen-dans. We moeten uitkijken voor die gemene Zwieber, wij roepen: 'Zwieber, niet stelen', drie keer en dan wordt hij helemaal kwaad en zegt: 'O nee!' en rent weg. Een keertje had Zwieber een robotvlieder op afstandsbediening gemaakt, maar het ging fout, de vlieder stelde juist zijn masker en zijn handschoenen, dat was supergrappig. Soms vangen we de sterren en stoppen ze in het vakje van Ruzzak, ik zou de Herriester kiezen die alles wakker maakt en de Wisselster die in alle vormen kan veranderen.

Op de andere planeten zijn het meestal mannen en vrouwen die met wel honderd op het scherm passen, alleen wordt eentje dan vaak helemaal groot en dichtbij. Ze hebben kleren in plaats van vel, hun gezichten zijn roze of geel of bruin of vlekkerig of harig, met een hele rode mond en grote ogen met een zwarte rand. Ze lachen en schreeuwen heel veel. Ik zou het liefst de hele tijd tv-kijken, maar dan gaan onze hersens rotten. Voordat ik omlaag kwam uit Hemel liet Mam hem de hele dag aan staan en toen veranderde ze in een zombie dat is net een spook maar dan loopt hij stamp stamp. Dus nu zet ze hem altijd uit na één filmpje, dan kunnen de cellen zich de rest van de dag weer vermenigvuldigen en dan kunnen we na het eten nog een filmpje kijken en weer nieuwe hersens laten groeien in onze slaap.

'O, nog eentje, omdat ik jarig ben? Alsjeblieft?'

Mam doet haar mond open en klapt hem weer dicht. Dan zegt ze: 'Waarom ook niet?' Ze zet de reclame met het geluid uit want daar worden onze hersens nog eerder slap van tot ze uit onze oren komen druipen.

Ik kijk naar het speelgoed, er komt een supermooie vrachtwagen en een trampoline en Bionicles. Twee jongetjes vechten met Transformers in de hand maar ze zijn aardig, niet zoals slechteriken.

Dan komt het filmpje, het is *SpongeBob SquarePants*. Ik ren naar hem toe om hem aan te raken en ook Patrick de zeester, maar niet Octo, die is eng. Het is een akelig verhaal over een reuzenpotlood, ik kijk door de vingers van Mam heen die allemaal twee keer langer zijn dan de mijne.

Mam is nergens bang voor. Behalve voor Ouwe Nick misschien. Meestal noemt ze hem gewoon hij, ik wist de naam voor hem niet eens tot ik een tekenfilmpje zag over een man die 's nachts komt en die Ouwe Nick heet. Ik noem de echte ook zo omdat hij 's nachts komt, maar hij lijkt niet op die Tv-man met een baard en hoorns en zo. Ik vroeg een keer aan Mam of hij oud is, en ze zei dat hij bijna dubbel haar is en dat is best oud.

Ze staat meteen op om Tv uit te zetten als de aftiteling komt.

Mijn plas is geel van de vitamines. Ik ga zitten om te poepen, ik zeg: 'Dag dag, ga maar naar de zee.' Als ik heb doorgetrokken kijk ik naar de bak die volloopt, hij doet blubblub gorgel borrel. Dan schrob ik mijn handen tot het net is of mijn vel eraf komt, dan weet ik pas dat ik goed genoeg heb gewassen.

'Er zit een web onder Tafel,' zeg ik, ik wist niet dat ik het ging zeggen. 'Het is van Spin, ze is echt. Ik heb haar twee keer gezien.'

Mam lacht maar niet echt.

'Ga je het niet wegvegen, alsjeblieft? Want ze is er niet eens niet, maar misschien komt ze nog terug.'

Mam zit op haar knieën onder Tafel te kijken. Ik kan haar gezicht niet zien tot ze haar haren achter haar oor duwt. 'Weet je wat, ik zal het laten zitten tot we gaan poetsen, oké?'

Dat is dinsdag, dat is drie dagen. 'Oké.'

'Weet je wat?' Ze staat op. 'We moeten nog aanstrepen hoe lang je bent, nu je vijf bent.'

Ik spring hoog in de lucht.

Normaal mag ik niet op stukjes van Kamer of meubels tekenen. Toen ik twee was had ik op de poot van Bed gekrabbeld, haar poot naast Kast, en iedere keer als we poetsen tikt Mam op die krabbel en zegt: 'Kijk, daar moeten we nu voorgoed mee leven.' Maar mijn verjaardaglang is iets anders, dat zijn kleine cijfertjes naast Deur, een zwarte vier, en daaronder een zwarte drie, en een rode twee

dat was de kleur die onze oude Pen was tot hij op was, en onderaan een rode een.

‘Rechtop staan,’ zegt Mam. Pen kietelt de bovenkant van mijn hoofd.

Als ik aan de kant ga staat er een zwarte vijf een klein stukje boven de vier. Ik vind vijf mijn lievelings van elk cijfer, ik heb vijf vingers aan elke hand en ook evenveel tenen en Mam ook, we zijn twee druppels water vlees en bloed. Negen is mijn slechtste lievelingscijfer. ‘Wat is mijn lang?’

‘Je lengte. Nou, ik weet het niet precies,’ zegt ze. ‘Misschien kunnen we een keer om een meetlint vragen, voor Zondagtraktatie.’

Ik dacht dat meetlinten alleen Tv waren. ‘Neuh, laten we chocolaatjes vragen.’ Ik leg mijn vinger op de vier en ga er met mijn gezicht tegenaan staan, mijn vinger zit boven op mijn haar. ‘Ik ben niet veel langer geworden deze keer.’

‘Dat is normaal.’

‘Wat is normaal?’

‘Dat is...’ Mam bijt op haar lip. ‘Dat betekent dat het oké is. *No hay problema.*’

‘Maar kijk eens wat een grote spierballen.’ Ik spring op Bed, ik ben Jack de Reuzendoder met zijn Zevenmijlslaarzen.

‘Immens,’ zegt Mam.

‘Reusachtig.’

‘Gigantisch.’

‘Mega.’

‘Enorm,’ zegt Mam.

‘Meganorm.’ Dat is woordbroodje als we er twee op elkaar persen.

‘Goeie.’

‘Weet je wat?’ zeg ik. ‘Als ik tien ben, ben ik volgewassen.’

‘O ja?’

‘Ik groei steeds groter en groter tot ik een mens word.’

‘Eerlijk gezegd ben je al een mens,’ zegt Mam. ‘We zijn allebei mensen.’

Ik dacht dat het woord voor ons ‘echt’ was. De mannetjes in Tv

zijn alleen maar van kleuren gemaakt.

‘Bedoel je misschien dat je immens wordt?’

‘Ja,’ zeg ik, ‘ik groei immens groot tot ik een reus ben, maar dan wel een lieve reus, helemaal tot hier.’ Ik spring en raak Bedmuur heel hoog aan, bijna waar Dak schuin omhooggaat.

‘Dat klinkt geweldig,’ zegt Mam.

Haar gezicht staat strak, dat betekent dat ik een verkeerd ding heb gezegd maar ik weet niet welk.

‘Dan barst ik door Dakraam in Ruimte en stuiter boing boing tussen alle de planeten,’ zeg ik. ‘Dan ga ik op bezoek bij Dora en SpongeBob en al mijn vriendjes, en dan heb ik een hond die Lucky heet. En dan krijg ik ook een jongetje in een eitje in mijn buik en dan wordt hij ook een echte.’

Mam heeft weer een lach. Ze legt Pen terug op Plank.

Ik vraag: ‘Hoe oud word jij als je jarig bent?’

‘Zevenentwintig.’

‘Wauw.’

Daar wordt ze geloof ik niet echt vrolijk van.

Als Bad aan staat, pakt Mam Labyrint en Fort van boven op Kast af. We zijn Labyrint al aan het maken vanaf dat ik twee was, ze is van alle wc-rolletjes aan elkaar geplakt, allemaal tunnels die een heleboel kanten op draaien. Stuiterbal vindt het superleuk om in Labyrint te verdwalen en zich te verstoppen, ik moet hem dan roepen en haar schudden en haar opzij draaien en op de kop houden tot hij eruit komt rollen, woeeii. Dan stuur ik andere dingen in Labyrint, een pinda en een afgebroken stuk van Blauw Vetkrijtje en een korte spaghetti niet gekookt. Ze zitten elkaar achterna in de tunnels en sluipen naar elkaar en roepen boe, ik kan ze niet zien maar ik luister tegen het karton en dan weet ik wel waar ze zitten. Tandborstel wil ook een keer maar ik zeg jammer dan, hij is te lang. Dan springt hij maar in Fort om een toren te bewaken. Fort is gemaakt van blikken en vitaminepotten, we maken hem groter elke dag als we weer een lege hebben. Fort kan alle kanten op kijken, hij spuit kokende olie naar de vijanden, ze weten niet dat hij geheime messpletten heeft, haha. Ik wil hem graag meenemen in Bad om een eiland te spelen, maar Mam zegt dat

het water zijn plakband dan onplakkerig maakt.

We doen onze paardenstaart los en laten ons haar zwemmen. Ik lig op Mam zonder iets te zeggen, ik hou van haar hartbonzen. Als ze ademt gaan we een beetje omhoog en omlaag. Piemel drijft.

Omdat ik jarig ben mag ik kiezen welke kleren we allebei aandoen. Die van Mam wonen in de hoge la van Dressoir en de mijne in de lage. Ik kies haar lievelingsspijkerbroek met de rode naden die ze alleen aandoet voor speciale gelegenheden omdat de knieën bijna door zijn. Voor mij kies ik mijn gele trui, ik ben voorzichtig voor de la maar toch gaat de rechterkant los en moet Mam hem goed slaan. We trekken samen mijn trui omlaag en hij knijpt in mijn gezicht maar dan is hij plop aan.

‘Zal ik hem anders een heel klein stukje inknippen in het midden van de V?’ vraagt Mam.

‘No way, José.’

Voor Gym laten we onze sokken uit want blote voeten zijn houvester. Vandaag kies ik eerst Parcours, we tillen Tafel ondersteboven op Bed en Schommelstoel boven op haar met Kleed over ze allebei. Parcours gaat om Bed heen van Kast naar Lamp, de vorm op Vloer is een zwarte C. ‘Hé, kijk, ik kan een heen-en-terug in zestien stappen.’

‘Wauw. Toen je vier was waren het nog achttien stappen, hè?’ zegt Mam. ‘Hoeveel heen-en-terugs kun je vandaag rennen, denk je?’

‘Vijf.’

‘Wat denk je van vijf keer vijf? Dat is je lievelings in het kwadraat.’

We keren het op onze vingers, ik kom op zesentwintig maar Mam zegt vijftentwintig dus doe ik het nog een keer en dan kom ik ook op vijftentwintig. Ze houdt me bij op Horloge. ‘Twaalf,’ roept ze. ‘Zeventien. Het gaat geweldig.’

Ik adem pfff pfff pfff.

‘Harder...’

Ik ga nog harderder dan Superman kan vliegen.

Als Mam aan de beurt is om te rennen, moet ik het nummer van de start en het nummer als ze finisht opschrijven op Geline-

eerd Collegeblok, en dan halen we ze uit elkaar om te zien hoe snel ze ging. Vandaag is de hare negen seconden groter dan de mijne, dus ik heb gewonnen, ik spring op en neer en fluit haar uit. ‘Laten we een keer tegelijk een race doen.’

‘Dat zou leuk zijn, hè?’ zegt ze. ‘Maar weet je nog dat we dat een keer geprobeerd hebben en dat ik met mijn schouder tegen het dressoir aan botste?’

Soms als ik iets vergeet dan vertelt Mam het en dan weet ik het weer.

We halen alle meubels van Bed af en leggen Kleed weer op haar plek over Parcours heen zodat Ouwe Nick de vieze C niet ziet.

Mam kiest Trampoline, dat is alleen ik op Bed springen want anders maakt Mam haar misschien kapot. Zij doet het commentaar: ‘Een gedurfde draai in de lucht van deze jonge Amerikaanse kampioen...’

Als ik weer ben kies ik Commando Pinkelen, en daarna zegt Mam dat we onze sokken weer aan moeten doen voor Lijk, dat is liggen als een zeester met slappe teennagels, slappe navel, slappe tong, slappe hersens zelfs. Mam krijgt jeuk achter haar knie en beweegt, dus ik win alweer.

Het is 12:13 dus we kunnen middageten. Mijn favoriete stukje van het gebed is het dagelijks brood. Ik ben de baas van de spelletjes maar Mam is de baas van het eten, zij bepaalt bijvoorbeeld dat we niet cornflakes als ontbijt en middageten en avondeten mogen omdat we dan misschien ziek worden en trouwens dan zou het ook te gauw op zijn. Toen ik nul en een was moest Mam mijn eten altijd fijnhakken en kauwen voor mij, maar toen kreeg ik al mijn twintig tanden en nu kan ik alles opknauwen. Dit middageten is tonijn op crackers, mijn taak is om het deksel van het blikje naar achteren te trekken want dat lukt Mam niet met haar pols.

Ik ben een beetje wiebelig dus Mam zegt laten we Orkest spelen, dan rennen we rond en kijken welke geluiden we uit dingen kunnen slaan. Ik trommel op Tafel en Mam doet tik tik tegen de poten van Bed, dan plof plof op de kussens, ik doe met een vork en lepel beng beng tegen Deur en onze tenen doen bonk tegen

Fornuis, maar mijn lievelings is op het pedaal van Vuilnis stampen want dan klapt zijn deksel open met een kleng. Mijn beste instrument is Ploink dat is een cornflakespak dat ik heb volbeplakt met allemaal verschillend gekleurde benen en schoenen en jassen en hoofden uit de oude catalogus, en toen deed ik drie elastieken om zijn middel. Ouwe Nick brengt geen catalogussen meer om zelf onze kleren uit te kiezen, Mam zegt dat hij gieriger wordt.

Ik klim op Schommelstoel om de boeken van Plank te pakken en ik maak een wolkenkrabber van tien verdiepingen op Kleed. ‘Tien verboekingen,’ zegt Mam en ze moet lachen, nou ja, zo’n leuk grapje is het niet.

Eerst hadden we negen boeken en maar vier met plaatjes erin:

Mijn grote versjesboek
Gerrie de Graafmachine
Het weggelopen baasje
Pop-upvliegveld

Ook nog vijf met plaatjes alleen voorop:

De schuur
Twilight
Je bent nooit alleen
Bitterzoete liefde
De Da Vinci Code

Mam leest die met zonder plaatjes bijna nooit behalve als ze wanhopig is. Toen ik vier was vroegen we om nog een boek met plaatjes voor Zondagtraktatie en toen kwam *Alice in Wonderland*, ik vind haar wel leuk maar ze heeft te veel woorden en een heleboel ouderwetse.

Vandaag kies ik *Gerrie de Graafmachine*, hij zit bijna onderaan dus moet hij de wolkenkrabber slopen klabang.

‘Alweer Gerrie?’ Mam trekt een gezicht, dan zet ze haar diepste stem op:

*Daaaaarrrrrrrrrrr komt Gerrie de Graafmachine aan!
Hij schept bergen zand langs de hele baan.
Kijk zijn lange arm eens grijpen in de grond,
geen enkele graver werkt zo hard in het rond.
Deze supersbovel rijdt en draait rond op de bouw,
en begint al te scheppen voor dag en dauw.*

Op het tweede plaatje staat een kat, op het derde plaatje zit hij op een stapel keien. Keien zijn stenen, dat betekent dat ze net zo zwaar zijn als keramiek waar Bad en Wasbak en Wc van gemaakt zijn, maar niet zo glad. Katten en keien zijn alleen Tv. Op het vijfde plaatje valt de kat naar beneden, maar katten hebben negen levens, niet zoals ik en Mam met allebei maar eentje.

Mam kiest bijna altijd *Het weggelopen haasje* want ze vindt het leuk dat de moederhaas het kindje haas op het laatst te pakken krijgt en zegt: 'Hier, een lekker worteltje.' Hazen zijn Tv maar worteltjes zijn echt, ze hebben een mooi geluid. Mijn lievelingsplaatje is het kindje haas dat is veranderd in een kei op de berg en de moederhaas moet helemaal omhoog hoger hoger klimmen om hem te vinden. Bergen zijn te groot om echt te zijn, ik heb er een keer een in Tv gezien waar een vrouw aan hangt met touwen. Vrouwen zijn niet echt zoals Mam, en meisjes en jongens ook niet. Mannen zijn niet echt behalve Ouwe Nick, en ik weet eigenlijk niet zeker of hij wel helemaal echt is. Misschien half? Hij brengt boodschappen en Zondagtraktatie en hij verdwijnt de vuilnis, maar hij is niet een mens zoals wij. Hij gebeurt alleen 's avonds, net als vleermuizen. Misschien tovert Deur hem tevoorschijn met een piep piep en dan verandert de lucht. Ik denk dat Mam niet graag over hem praat omdat hij anders misschien echter wordt.

Ik draai me nu om op haar schoot om te kijken naar mijn lievelingsschilderij van Kindje Jezus die speelt met Johannes de Doper dat is zijn vriendje en grote neef tegelijk. Maria is er ook bij, zij zit bij haar Mam op schoot dat is de Oma van Kindje Jezus, net als de *abuela* van Dora. Het is een raar schilderij met geen kleuren en sommige handen en voeten staan er niet op, Mam zegt dat

het nog niet af is. Kindje Jezus begon in de buik van Maria te groeien door een engel die omlaag kwam zoeven, net als een spook maar dan een hele coole met veren. Maria was helemaal verbaasd, ze zei: 'Hoe kan dat nou?' en toen zei ze: 'Oké, laat maar komen.' Toen Kindje Jezus uit haar vagina floepte op Kerstmis stopte ze hem in een kribbe maar niet voor de koeien om op te kauwen, alleen om hem warm te maken met hun geblaas omdat hij magisch was.

Mam doet nu Lamp uit en we gaan liggen, eerst zeggen we het herdersgebed over groene weiden, ik denk dat dat net zoiets is als Dekbed maar dan pluizig en groen in plaats van wit en plat. (Die beker die overvloeit zal wel een vreselijk geknoei zijn.) Nu mag ik wat, de rechter want de linker daar zit niet veel meer in. Toen ik drie was mocht ik nog heel veel zo vaak ik wilde, maar sinds ik vier was heb ik het zo druk met dingen doen dat ik nog maar een paar keer wat mag overdag en 's avonds. Ik wou dat ik kon praten en wat hebben tegelijk maar ik heb maar één mond.

Ik schakel bijna uit maar niet echt. Ik denk Mam wel door haar adem.

Na dutje zegt Mam dat ze heeft bedacht dat we geen meetlint hoeven te vragen, we kunnen zelf een liniaal maken.

We recyclen het cornflakespak van Oud-Egyptische Piramide daarvoor, Mam doet voor hoe ik een strook moet afknippen die net zo groot is als haar voet, daarom noemen ze dat ook een voet, dat is dertig centimeter, en dan maakt ze dertig kleine streepjes. Ik meet haar neus die is vijf centimeter. Mijn neus is ietsje meer dan drie centimeter, ik schrijf het op. Mam laat Liniaal koprollen maken langs Deurmuur omhoog waar mijn langs zijn, ze zegt dat ik negenennegentig centimeter ben, bijna een meter.

'Hé,' zeg ik, 'laten we Kamer meten.'

'Wat, helemaal?'

'Hebben we dan iets beters te doen?'

Ze kijkt me raar aan. 'Nee, ik denk het niet.'

Ik schrijf alle getallen op, zoals de lang van Deurmuur tot de lijn waar Dak begint is twee meter en zestig centimeter. 'Kijk nou,' zeg ik tegen Mam, 'elke kurktegel is net ietsje groter dan Liniaal.'

‘Duh,’ zegt ze, en ze slaat tegen haar hoofd, ‘die zijn natuurlijk dertig bij dertig, dan heb ik de liniaal net iets te kort gemaakt. Dan kunnen we ook gewoon de tegels tellen, dat is makkelijker.’

Ik begin de lang van Bedmuur te tellen, maar Mam zegt dat alle muren hetzelfde zijn. Een andere regel is: de breed van de muren is hetzelfde als de breed van Vloer, ik tel drie meter en vijftendertig centimeter allebei de kanten op, dat betekent dat Vloer een vierkant is. Tafel is een cirkel dus ik weet niet wat ik moet doen, maar Mam meet haar over het midden waar ze op haar allerbreedst is, dat is een meter en vijftien centimeter. Mijn stoel is zevenennegentig centimeter en die van Mam is precies hetzelfde, dat is twee minder dan ik. Dan is Mam het meten een beetje beu dus stoppen we ermee.

Ik kleur achter de cijfers allemaal verschillend met onze vijf vetkrijtjes die zijn blauw, oranje, groen, rood, bruin, als ik helemaal klaar ben ziet het blaadje er net uit als Kleed maar dan veel gekker. Mam zegt dat ik hem wel als mijn placemat kan gebruiken met het eten.

Ik kies spaghetti vanavond, er is ook verse broccoli maar die kies ik niet, die is alleen maar goed voor ons. Ik mag de grote broccoli in stukjes hakken met Zigzagmes, soms eet ik gauw een stukje op als Mam niet kijkt en dan zegt ze: ‘O nee, waar is dat grote stuk nou gebleven?’ maar ze is niet echt kwaad want rauwe dingen maken ons extra levend.

Mam doet het opwarmen op de twee ringen van Fornois die rood worden, ik mag niet aan de knoppen komen want het is de taak van Mam om te zorgen dat er nooit brand komt net als in Tv. Als de ringen ooit ergens tegenaan gaan zoals een theedoek of zelfs onze kleren, dan lopen de vlammen er helemaal overheen met oranje tongen en branden ze Kamer tot as en wij hoesten en stikken en schreeuwen met de ergste pijn ooit.

Ik vind broccoli die kookt niet lekker ruiken, maar het is nog niet zo erg als sperziebonen. Groenten zijn allemaal echt maar ijsjes zijn Tv, ik wou dat die ook echt waren. ‘Is Plant ook rauw?’

‘Ja, dat wel, maar niet het soort om op te eten.’

‘Waarom heeft ze geen bloemen meer?’

Mam haalt haar schouders op en roert door de spaghetti. ‘Ze is moe geworden.’

‘Dan moet ze gaan slapen.’

‘Ze is nog steeds moe als ze wakker wordt. Misschien heeft de grond in haar pot niet meer genoeg voeding.’

‘Ze mag mijn broccoli wel.’

Mam lacht. ‘Niet dat soort voeding, plantenvoeding.’

‘Zullen we dat dan vragen voor Zondagtraktatie?’

‘Ik heb al een hele lange lijst met dingen om te vragen.’

‘Waar dan?’

‘Gewoon in mijn hoofd,’ zegt ze. Ze trekt een worm spaghetti uit de pan en bijt erin. ‘Ik denk dat ze van vis houden.’

‘Wie?’

‘Planten, die houden van rotte vis. Of waren het visgraten?’

‘Getsie.’

‘Misschien kunnen we de volgende keer dat we vissticks eten een stukje onder Plant begraven.’

‘Niet van de mijne.’

‘Oké, een stukje van de mijne dan.’

De waarom ik spaghetti het lekkerst vind is het liedje van de gehaktbal die van de spaghetti af rolt, dat zing ik als Mam onze borden opschept.

Na het eten iets geweldigs, we gaan een verjaardagstaart maken. Ik wed dat hij *delicioso* wordt met kaarsjes evenveel als ik en in brand dat heb ik nog nooit in het echt gezien.

Ik ben de beste eierblazer, ik laat de drab er non-stop uit lopen. Ik moet er drie blazen voor de taart, ik gebruik de speld van het schilderij *Impressie: opkomende zon* want ik denk dat het gekke paard kwaad zou worden als ik *Guernica* eraf haal, ook al doe ik de speld altijd meteen weer terug. Mam vindt *Guernica* het beste meesterwerk omdat het het echtste is, maar het is juist helemaal door elkaar, het paard schreeuwt met een heleboel tanden omdat er een speer in hem is gestoken, en een stier en een vrouw die een slap kind vasthoudt met zijn hoofd ondersteboven en een lamp als een oog, en het ergste is die grote lompe voet in de hoek, ik ben altijd bang dat die mij gaat platstampen.